

Sisäministeriölle

hare@intermin.fi
jukka.tukia@intermin.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ UUDEKSI RAHANKERÄYSLAIKSI

Sisäasiainministeriö on pyytänyt Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:n (ASML) lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta rahankeräyslain uudistamiseksi.

ASML toteaa lakiesityksellä olevan laajoja vaikutuksia niin yleishyödyllisille yhteisöille kuin rahankeräykselle ja varainhankinnalle ylipäänsä. Rahankeräyslakia ehdotetaan uudistettavaksi muun muassa siten, että rahankeräysten toimeenpano-oikeus laajennettaisiin koskemaan myös muita kuin yleishyödyllisiä yhteisöjä ja säätiöitä ja yleishyödyllistä tarkoitusta. Lisäksi luovuttaisiin Poliisihallituksen hoitamasta lupamenettelystä ja siirryttäisiin maistraateissa tehtävään ilmoitusmenettelyyn.

ASML pitää esitettyä rahankeräyksen sääntelyn nykypäivään tuomista ja yksinkertaistamista erittäin tervetulleena. Lakiesityksessä ei ole kuitenkaan ASML:n näkemyksen mukaan riittävästi selvitetty uudistuksen tarpeita tai sen vaikutuksia.

Ottaen erityisesti huomioon sen, että edellinen rahankeräyslain muutos tuli voimaan 1.9.2014 eikä tässä ajassa ole ehtinyt kertyä kokemuksia lainmuutoksen vaikutuksista yleishyödyllisten yhteisöjen ja säätiöiden rahankeräykseen, esitysluonnosta on pidettävä vaikutusarvioinnin osalta keskeneräisenä. Valmistelutyössä ei ole myöskään paneuduttu riittävästi siihen yhteiskunnallisesti merkittävään kysymykseen, miten keräysoikeuden laajentaminen veronkanto-oikeuden omaavien yhteisöjen suuntaan tulee tarkoittamaan.

Esitetyllä lailla kumottaisiin periaate, jonka mukaan varoja kerätään luvanvaraisesti yleishyödyllisiin tarkoituksiin. ASML pitää esityksen taustalla olevaa ajatusta periaatteessa toivottavana muutoksena nykytilaan, mutta näkee siinä myös ongelmia.

Esityksessä todetaan uudistuksen tarkoituksena olevan "edistää rahankeräysten luotettavuutta sekä yleistä lahjoitusvalmiutta". ASML:n näkemyksen mukaan yleishyödyllisyyden vaatimus rahankeräyksessä on omalta osaltaan luonut luotettavuutta keräystoimintaan. Kuten myös poliisin mukanaolo lupa- ja valvontamenettelyssä. ASML toteaa tässä yhteydessä kuitenkin, että pitää esitettyä ilmoitusmenettelyä kannatettavana joustavana mutta riittävänä tapana valvoa keräysten luotettavuutta ja lainmukaisuutta.

Lakiesityksessä esitetään, että jokaisen rahankeräyksen toimeenpanijan tulisi alan itsesääntelyä varten kuulua riippumattomaan ja suosituksia antavaan toimielimeen. Tällaisten toimielinten asemaa ja roolia tulisi avata selkeämmin.

Suomessa toimivat vakiintuneet rahankeräyksiä järjestävät järjestöt keräävät vuosittain kymmeniä miljoonia euroja yleishyödylliseen toimintaan, koska lahjoittajat voivat luottaa järjestöihin ja niiden keräyksiin. Uudistus ei saisi haitallisesti muuttaa yleishyödyllisten järjestöjen toimintaympäristöä. Rahankeräyslain nykytilan ja vaikutusten arviointi tulisikin tehdä esitettyä perusteellisemmin.

Jari Perko
toimitusjohtaja

Pia Pynnä
lakimies